

Valtioneuvoston asetus tuotantokaniinien hyvinvoinnista

Annettu Helsingissä x päivänä xxkuuta 20xx

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) 12 §:n 3 momentin, 13 §:n 5 momentin, 15 §:n 4 momentin, 17 §:n 3 momentin, 18 §:n 3 momentin, 20 §:n 5 momentin, 21 §:n 3 momentin, 33 §:n 4 momentin, 35 §:n 5 momentin ja 37 §:n 4 momentin nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään eläinten hyvinvoinnista tuotantokaniinien (jäljempänä, kani) pidossa.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *tuotantokanilla* kaniinia jota pidetään siitoseläimenä, lihan, turkisten, villan tai muussa tuotantotarkoituksessa;
- 2) *emokanilla* sukukypsää naaraskania astutuksesta poikasten vieroitukseen;
- 3) *siitoskanilla* sukukypsää siitokseen tarkoitettua kania;
- 4) *poikasella* kania syntymästä vieroitukseen;
- 5) *teuraskanilla* lihantuotantoon tarkoitettua kania vieroituksesta teurastukseen;
- 6) *pesäkopilla* koppia, jossa on neljä seinää, katto, kiinteä lattia ja vähintään yksi kulkuaukko;
- 7) *tarha-alueella* aluetta, jossa on yksi tai useampi kaniiden pitopaikka;
- 8) *talviajalla* ajanjaksoa, joka alkaa marraskuun 1. päivä ja päättyy huhtikuun 1. päivää.

3 §

Kanin käsittely ja hoito

Kani on otettava kiinni rauhallisesti. Siirrettäessä kania siirto on tehtävä rauhallisesti ja tarpeetonta melua välttäen. Tiineen ja vastasyntyttäneen emokanin kiinniottamista, käsittelyä ja tarpeetonta häirintää on vältettävä. Siitoskani on totutettava käsittelyyn ja ihmisten läheisyyteen poikasesta lähtien.

Kania ei saa nostaa korvista eikä jaloista. Kania ei saa pitää paikalleen kytkettynä eikä sitoa rakenteisiin. Kania ei saa pitää selällään. Kania voidaan kuitenkin pitää selällään väliaikaisesti hoitotoimenpiteen aikana, jos selällään pitäminen on tarpeen hoitotoimenpiteen toteuttamiseksi.

Kanin kynnet on tarvittaessa leikattava. Kynnet on leikattava tarkoitukseen sopivilla ja riittävän terävillä leikkureilla tai kynsitrimmerillä. Sisä- ja ulkoloisten häädstä on tarvittaessa huolehdittava.

Villantuotantoon käytettävä kani on kerittävä riittävän usein, mutta vähintään kolmen kuukauden välein. Kanin villa on kerittävä saksilla tai karvojen leikkaukseen soveltuvalla leikkurilla. Kania ei saa keritä karvaa tai villaa nyppimällä. Kerintään käytettävien saksien on oltava riittävän terävät ja karvaleikkurin terän riittävän terävä ja tiheä. Juuri keritty kani on pidettävä riittävän lämpimässä tilassa tai kanin pitopaikkaan on asennettava lisälämmönlähde tai kanille on jätettävä lyhyt villakerros päälle.

4 §

Kanien ryhmäkasvatus ja sosiaaliset suhteet

Kaneilla on oltava mahdollisuus sosiaaliseen kanssakäymiseen muiden kanien kanssa. Kaneilla on oltava kuulo- ja näköyhteys eläinsuojassa tapahtuvaan toimintaan sekä muihin kaneihin. Kaneja on pidettävä niin, että ne eivät voi vahingoittaa toisiaan.

Nuoret kanit on kasvatettava vieroituksen jälkeen pienissä ryhmissä. Nuoret kanit on jaoteltava sukupuolen mukaan eri ryhmiin riittävän aikaisin ennen sukukypsyyden saavuttamista ja viimeistään 12 viikon ikäisenä. Lisääntymiskykyistä urosta ja naarasta ei saa pitää jatkuvasti yhdessä hallitsemattoman lisääntymisen välttämiseksi.

Aikuisia siitoskaniuroksia ei saa pitää yhdessä. Emokanit on otettava erilleen ennen synnytystä ja pidettävä poikueensa kanssa erillään muista kaneista vieroitukseen asti. Emokaneja ei kuitenkaan tarvitse ottaa erilleen tai pitää erillään, jos pitopaikassa käytetään ryhmäpoikimismenetelmää.

Jos vieroituksen jälkeen erillään kasvatettuja kaneja tai kaniryhmiä yhdistetään, on kanien käyttäytymistä, hyvinvointia ja sosiaalisten suhteiden uudelleen muodostumista seurattava erityisen huolellisesti. Kanit, jotka voivat olla vaaraksi toisilleen, on sijoitettava erilleen.

5 §

Ruokinta ja juotto

Kanille on annettava hyvälaatuista rehua, joka tyydyttää kanin iän, fysiologisen tilan ja vuodenajan mukaisen ravinnontarpeen. Kanin saatavilla on oltava jatkuvasti hyvälaatuista karkearehua. Kaikkien samassa pitopaikassa pidettyjen kanien on kyettävä syömään väkirehua samanaikaisesti.

Kanin pysyvässä pitopaikassa on oltava jatkuvasti sulaa vettä kanin saatavilla. Jatkuvasti saatavilla olevaa vettä ei kuitenkaan edellytetä teuraskanien pysyvässä pitopaikassa silloin, kun vesi sääolosuhteiden takia jäätyy. Teuraskaneille on tällöin tarjottava sulaa vettä vähintään kolme kertaa päivässä.

Jokaista alkavaa kymmenen kanin ryhmää kohden on oltava vähintään yksi juomalaite. Talvella juomastioiden on oltava sellaisia, että eläimen kieli ei jäädy astiaan kiinni. Kanien juoma- ja ruokintalaitteet on pidettävä puhtaana. Lisäksi on huolehdittava, että virtsa ja ulosteet eivät likaa rehua tai juomavettä.

6 §

Kanin hyvinvoinnin ja pitopaikan tarkastaminen

Kanien terveys, hyvinvointi ja liikkuminen sekä kanien pitopaikan kunto on tarkastettava vähintään kahdesti päivässä. Tarkastukset on suoritettava tavalla, joka aiheuttaa kaneille mahdollisimman vähän häiriötä. Tarkastuksessa on vältettävä pesien häiritsemistä. Jos tarkastuksessa havaitaan epäkohtia tai puutteita, on ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin havaittujen epäkohtien tai puutteiden korjaamiseksi.

Kani on tarkastettava yksilöllisesti, jos se on edellä 1 momentissa kuvatun tarkastuksen perusteella tarpeen. Sairas tai vahingoittunut kani on tarvittaessa eristettävä muista kaneista ja merkittävää asianmukaisia tarkastus- ja hoitotoimenpiteitä varten. Kuolleet kanit on poistettava pitopaikasta viipymättä.

7 §

Tiineyttäminen ja vieroitus

Naaraskania ei saa tiineyttää ennen kuuden kuukauden ikää. Kania ei saa tiineyttää keinosiemennyksen avulla.

Poikasia ei saa vieroittaa ennen 42 päivän ikää, jollei vieroittaminen ole välttämätöntä poikasten tai emon hyvinvoinnin kannalta.

Emokanin saa tiineyttää uudelleen aikaisintaan 30 päivän kuluttua synnytyksestä. Naaraskanilla saa teettää enintään neljä poikuetta kalenterivuodessa.

8 §

Pitopaikan yleiset vaatimukset

Pitopaikan on tarjottava tuotantokaneille riittävä suojaa sääoloilta. Pitopaikan rakenteet, rakennus- ja pintamateriaalit eivät saa aiheuttaa vaaraa kaniin terveydelle ja hyvinvoinnille. Pitopaikassa ei saa olla sellaisia teräviä kulmia, ulokkeita tai koloja, jotka voivat vahingoittaa kania. Pitopaikan rakenteet, varusteet ja laitteet on pidettävä hyvässä kunnossa siten, että ne eivät vahingoita kaneja eivätkä vaaranna niiden terveyttä.

Pitopaikka on pidettävä puhtaana ja oltava tarvittaessa desinfioitavissa. Pitopaikan pintakäsittelyyn ei saa käyttää sellaisia puunsuoja-aineita, maaleja tai muita aineita, jota voivat kaniin kanssa kosketuksiin päästyään aiheuttaa myrkytyksen tai muuta vaaraa kaniin terveydelle ja hyvinvoinnille.

Kanitilalla on oltava kirjallinen varautumissuunnitelma eläinten hyvinvointia uhkaavien häiriötilanteiden varalta. Varautumissuunnitelma on pidettävä ajan tasalla.

9 §

Tarha-alueen yleiset vaatimukset

Tarha-alue on aidattava tavalla, joka estää kaniin karkaamisen. Tarhaa ei kuitenkaan tarvitse aidata, jos eläinten karkaaminen on estetty eristämällä eläintilat verkolla, laudoituksella tai muulla vastaavalla varmallalla tavalla. Aidat ja muut eläinten karkaamisen estävät rakenteet on pidettävä hyvässä kunnossa. Jos karanneiden eläinten kiinniottamiseen tarha-alueella käytetään ansoja, on ansat tarkastettava vähintään kahdesti päivässä.

Tarha-alueella on huolehdittava haittaeläinten torjunnasta.

10 §

Pitopaikan olosuhteet

Pitopaikan ilmanvaihdon on oltava sellainen, että ilman virtausnopeus ja kosteus ovat kanille sopivat ja pölyn määrä tai haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät vaaranna kaniin hyvinvointia. Haitallisten kaasujen pitoisuudet eivät saa nousta seuraavien raja-arvojen yläpuolelle: ammoniakki 10 ppm, hiilidioksidi 3000 ppm, rikkivety 0,5 ppm, orgaaninen pöly 10 mg/m³.

Kani ei saa olla jatkuvasti alttiina ympäristön melulle, joka ylittää 65 desibeliä (dB(A)).

Pitopaikan valaistuksen tehon on oltava kanille sopiva ja riittävä kaniin tarkastuksia ja hoitotoimenpiteitä varten. Valaistuksessa on oltava säännölliset valon ja pimeän jaksot siten, että valoisa aika on oltava yhtäjaksoisesti vähintään kahdeksan tuntia vuorokaudessa. Albiinokaniin pidossa on otettava huomioon niiden herkyys valolle. Kaikissa pitopaikan osastoissa on oltava myös luonnonvaloa.

11 §

Pitopaikan erityiset vaatimukset

Tuotantokanin pitopaikan on oltava riittävän tilava kanin hyvinvoinnin kannalta. Kanilla on oltava tilaa maata luonnollisessa asennossa, venytellä, nousta seisomaan takajaloillaan, liikkua luonnollisesti ja hoitaa turkkiaan vaikeuksitta. Pitopaikan tilavaatimukset määritellään liitteen taulukossa 1.

Pitopaikassa olevat kanit on voitava hoitaa ja tarkastaa vaikeuksitta. Häkin oviaukon on oltava kooltaan, rakenteeltaan ja muodoltaan sellainen, että kani voidaan poistaa häkistä ilman, että sille aiheutuu vahingoittumisen vaaraa. Karsinoiden ja häkkien välisissä käytävissä on oltava riittävästi tilaa kanien tarkastamista ja hoitamista varten.

Päällekkäin sijoitettavat häkit on rakennettava ja sijoitettava siten, että kanien virtsa ja ulosteet eivät putoa alempiin kerroksiin. Kanien häkit on sijoitettava korkeintaan kahteen kerrokseen.

12 §

Pitopaikan pohja ja kuivitus

Pitopaikan pohjan on oltava tukeva, vakaa sekä sellainen, että kanin jalat eivät tartu siihen kiinni tai muutoin vahingoitu. Pitopaikan pohjamateriaalina ei saa käyttää päällystämätöntä metalliverkkoa tai muuta materiaalia, joka voi vaurioittaa kanin jalkapohjia.

Pitopaikan pohjasta vähintään 65 prosenttia on oltava kiinteäpohjaista lattiaa tai sellaista rakolattiaa, ritilälattiaa tai muulla tavoin rei'itettyä lattiaa, johon viemäröintiä varten tehtyjen aukkojen osuus on enintään 50 prosenttia pinta-alasta. Verkkoa, rako- tai ritilälattiaa tai muuta rei'itettyä materiaalia olevan pohjan aukkojen leveys saa olla korkeintaan 15 mm. Imetysaikana häkin pohjalle on tarvittaessa asetettava riittävän tiheäsilmainen suojaverkko (pentuverkko).

Kanien pitopaikassa on oltava riittävästi sopivaa kuiviketta. Jos pitopaikan pohjassa on verkkoa, rako- tai ritilälattiaa tai muuta rei'itettyä materiaalia, on sen oltava niin runsaasti kuivitettu, ettei kani ole suorassa kosketuksessa pohjamateriaaliin. Edellä säädetystä kuivitusvaatimuksesta voidaan poiketa teuraskanin pitopaikassa. Teuraskanin pitopaikassa on oltava vähintään puolet rei'itetystä pohjapinta-alasta niin runsaasti kuivitettu, ettei kani ole suorassa kosketuksessa verkko, rako- tai ritilälattiaan tai muuhun rei'itettyyn materiaaliin.

Nestemäisten eritteiden on päästävä poistumaan asianmukaisesti tai ne on imeytettävä kuivikkeisiin.

13 §

Pesäkoppi

Kanilla on oltava käytettävissään asianmukainen pesäkoppi. Pesäkopin katon on oltava tukeva ja tarjottava riittävää suojaa kaikissa sääolosuhteissa. Pesäkopissa on oltava riittävästi kuiviketta.

Pesäköppien on oltava niin tilavia, että kanit voivat levätä niissä yhtä aikaa luonnollisessa asennossa. Mikäli ryhmässä pidettävillä nuorilla kaneilla on yhteinen pesäkoppi, pesäkopissa on oltava vähintään kaksi kulkuaukkoa.

Emokaneille on tarjottava pesänrakennusmateriaalia viimeistään viikkoa ennen odotettua poikimista. Pesäkopin kulkuaukon on oltava kooltaan ja sijoitukseltaan sellainen, että emo pääsee kulkemaan siitä vaikeuksitta, mutta vastasyntyneet poikaset eivät pääse putoamaan pesästä. Mikäli emokaneja pidetään

ryhmässä, on tarjolla oltava vähintään yksi pesäkoppi emokania kohden. Emokanin pesäkopin vähimmäiskoko on määritelty liitteen taulukossa 2.

14 §

Muut pitopaikan varusteet

Kanilla on oltava käytettävissään makuuhylly, jonka ala- ja yläpuolella kanin on voitava helposti istua. Erillistä makuuhyllyä ei kuitenkaan tarvita, jos pesäkopin katto soveltuu kanin makuuhyllyksi.

Kanien ruoka- ja juoma-astioiden sekä juottolaitteiden on oltava materiaaliltaan sellaisia, etteivät ne aiheuta vaaraa tai haittaa kanien hyvinvoinnille. Kanin ruokintaan ja juottamiseen tarkoitetut astiat ja laitteet on sijoitettava pitopaikkaan siten, että kani voi syödä ja juoda vaikeuksitta. Jos kanien juottamiseen käytetään automaattista juottolaitetta, kanit on totutettava sen käyttämiseen.

15 §

Virikkeet

Pitopaikassa on oltava kanille sellaista materiaalia, että kani voi toteuttaa lajinomaisia käyttäytymistarpeitaan, kuten kaivamista ja jyrsimistä. Materiaaleja on vaihdeltava viriketehton säilyttämiseksi. Materiaaleilla ei saa olla haitallista vaikutusta kanien hyvinvointiin. Pitopaikassa on oltava riittävästi kanille hampaita kuluttavaa, jyrsittävää ruokaa tai muuta jyrsimiseen sopivaa materiaalia.

16 §

Ulkokasvatus

Pitopaikan on oltava katettu siten, että katto antaa riittävän suojan epäsuotuisilta sääoloilta. Mikäli kaneja pidetään ulkona talviaikaan, niillä on oltava käytettävissään myös sisätilat, joihin ne pääsevät halutessaan suojaan epäsuotuisilta sääoloilta tai pitopaikka on suojattava vähintään kolmelta sivulta siten, että suojaus kattaa vähintään puolet pitopaikasta.

Talviaikaan ulkona sijaitsevan pitopaikan tulee olla korotettu maanpinnasta. Talviaikaan pitopaikan pohjan on oltava niin runsaasti kuivitettu, ettei kani ole suorassa kosketuksessa pitopaikan pohjamateriaalin kanssa. Edellä säädetystä ulkona sijaitsevan pitopaikan talviaajan kuivitusvaatimuksesta ei voida poiketa teuraskanin pitopaikassa.

Kaneja ei saa siirtää sisätiloista ulkokasvatukseen kesken talvikauden, vaan ne on totutettava jo syksyn aikana kylmenevään sähän. Sairas tai vahingoittunut eläin on siirrettävä talviaikana ulkokasvatuksesta sisätiloihin, kunnes se on toipunut. Kaninpoikasia ei saa pitää talviaikana ulkona.

17 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

18 §

Siirtymäsäännökset

Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevaan kanitilaan sovelletaan siitoskanien ja villantuotantoon käytettävien kanien osalta 5 §:n 2 momenttia 1 päivästä tammikuuta 2030.

Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevaan kanitilaan sovelletaan 11 §:n 1 momentin tilavaatimuksia ja 3 momentin häkkikerrosten enimmäislukumäärää 1 päivästä tammikuuta 2030.

Tämän asetuksen voimaan tullessa toiminnassa olevaan kanitilaan sovelletaan 12 §:n 2 momentin pitopaikan pohjarakenteen vaatimuksia 1 päivästä tammikuuta 2030.

Edellä 1—3 momentissa mainittujen säännösten sijasta sovelletaan siirtymäaikana tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita asianomaisia vaatimuksia. Tämän asetuksen voimaan tulon jälkeen peruskorjattavaan kanitilaan tai sen osastoon ja rakennettavaan uuteen kanien pitopaikkaan asetusta sovelletaan kuitenkin 1—3 momentin estämättä, kun peruskorjaus tai uusi pitopaikka on valmistunut.

Helsingissä xx päivänä xxkuuta 20xx

LIITE

Taulukko 1. Pitopaikan vähimmäiskoot eri eläinryhmillä

	Kokonaispinta-ala (m ²) eläintä kohden yksilökasvatuksessa	Kokonaispinta-ala (m ²) eläintä kohden ryhmäkasvatuksessa	Matalin korkeus (m)
Imettävät naaraskanit poikasineen vieroitukseen asti; ≤ 5 kg > 5 kg	0,90 1,20	0,90 1,20	0,80 0,90
Muut täysikasvuiset naaraskanit; ≤ 5 kg > 5 kg	0,80 1,00	0,40 0,50	0,80 0,90
Lihakanit vieroituksesta teurastukseen	0,70	0,35	0,70
Siitoseläimiksi kasvatettavat kanit 6 kk ikään asti	0,70	0,35	0,70
Täysikasvuiset uroskanit; ≤ 5 kg > 5 kg	0,80 1,00		0,80 0,90

Taulukko 2. Emokanin pesäkopin vähimmäiskoko

Paino (kg)	Pituus (m)	Leveys (m)	Korkeus (m)
≤ 5,0	0,40	0,30	0,35
> 5,0	0,50	0,40	0,40